Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра теорії та історії політичної науки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філософського факультету _____ Рижак Л. В.

«26» 08 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи публічної політики»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	052 «Політологія»
факультет	Філософський
рівня вищої освіти	Перший (бакалаврський)

Львів – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «*Основи публічної політики*» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія». – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – 25 с.

Розробник: Угрин Леся Ярославівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри теорії та історії політичної науки ЛНУ ім. І. Франка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки _____ (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради _____ (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року

©Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2022
©Угрин Л.Я., 2022

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Кількість кредитів – 4.5</td><td>Галузь знань</td><td rowspan="4">Дисципліна з виборчого блоку 3 «Публічна політика»</td></tr>
<tr><td>05 «Соціальні та поведінкові науки»</td></tr>
<tr><td>Спеціальність</td></tr>
<tr><td>052 «Політологія»</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5"></td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 135</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3
самостійної роботи студента – 5.4</td><td rowspan="10">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
перший (бакалаврський)</td><td>32 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td></tr>
<tr><td>Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>87 год.</td></tr>
<tr><td>Індивідуальні завдання: 0 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять (лекційних, практичних і семінарських) до кількості годин самостійної й індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1/1.8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «*Основи публічної політики*» є вибірковим курсом зі спеціальності 052 «Політологія» для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається в V семестрі в обсязі 4.5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою, ECTS). Навчальний курс розрахований на 135 годин; у структурі годин курсу виокремлено такі складові: лекційні заняття – 32 год.; семінарські заняття – 16 год., самостійні завдання – 87 год.

Вибірковий курс «Основи публічної політики» окреслює базові публічні процеси, що відбуваються в сучасних демократичних суспільствах. Він знайомить студентів зі змістом, принципами формування і функціонування публічної політики (Public Policy) як діяльності та системної взаємодії між державою, бізнесом, некомерційними і неурядовими організаціями по реалізації суспільних інтересів. Це дозволяє, з одного боку, відмежувати поняття «публічна політика» від близьких за змістом суспільної політики та державної політики, з іншого, визначити їх точки дотику та накладання в політичних практиках в різних суспільних середовищах. В першій частині курсу розглядаються зміст основних понять та категорій публічної політики, теоретико-методологічні засади аналізу публічної політики та публічної діяльності, проблематика суб'єктності публічної політики. Зокрема предметом розгляду є держава і громадянське суспільно як головні суб'єкти публічної політики. Змістом другої частини курсу комунікаційний аспект публічної політики. Аналізуються ресурси та цикл впровадження публічної політики. Також розглядається взаємозв'язок і взаємообумовленість принципів публічної політики і демократії, передовсім деліберативної, визначаються можливі загрози з боку проявів популізму та неефективності реалізації публічної політики. Загалом вибірковий курс «Основи публічної політики» формує у студентів знання і розуміння основних понять та процесів публічної політики, теоретико-методологічних засад їх вивчення, які можуть бути розвинуті чи доповнені в процесі вивчення інших курсів циклу «Публічна політика».

Метою вивчення вибіркової дисципліни «*Основи публічної політики*» блоку 3. «Публічна політика» є сформувати у студентів розуміння основних понять і категорій публічної політики, фахові і системні знання про її особливості, формування та реалізацію; виробити навички аналізу та прогнозування процесів і взаємодій в публічній сфері.

Завдання курсу:

- з'ясувати сутність і природу публічної політики як діяльності й системної взаємодії між державою, бізнесом і неурядовими організаціями;
- окреслити методологічні та теоретичні аспекти аналізу публічної політики;
- розкрити зміст публічно-управлінської діяльності, її принципів, методів та засобів;
- розкрити співвідношення і взаємозв'язок публічної і державної політики;
- визначити принципи взаємодії держави і громадянського суспільства як основи публічної політики;
- охарактеризувати публічну політику як процес прийняття рішень;
- визначити коло учасників і суб'єктів публічної політики;
- окреслити ресурси реалізації публічної політики;
- комунікативну сутність і комунікативні технології в реалізації публічної політики;
- висвітлити особливості публічної політики в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «*Публічна політика*» студент буде:

знати:

1. сутність і природу публічної політики як діяльності й системної взаємодії між державою, бізнесом і неурядовими організаціями;
2. зміст основних понять та категорій публічної політики;

3. теоретико-методологічні засади вивчення та аналізу публічної політики;
4. взаємозв'язок та взаємозумовленість політики, публічного управління і влади;
5. співвідношення публічної і державної політики;
6. зміст публічно-управлінської діяльності, її принципів, методів та засобів;
7. принципи взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті формування і реалізації публічної політики;
8. особливості прийняття і реалізації політико-управлінських рішень;
9. комунікаційні аспекти функціонування публічної політики:
10. особливості публічної політики в Україні.

вміти:

1. використовувати теоретико-методологічні засади аналізу публічної політики для розуміння та інтерпретації процесів і явищ в публічній сфері;
2. використовувати дискурс публічного управління у дослідженні політичних процесів;
3. вміти ідентифікувати та аналізувати діяльність суб'єктів публічної політики;
4. оцінювати особливість і ефективність чинних моделей публічної політики;
5. теоретично осмислювати тенденції розвитку та функціонування публічної сфери в Україні;
6. аналізувати процеси підготовки, прийняття і реалізації політико-управлінських рішень, формувати пропозиції їх оптимізації.

Крім того, в результаті успішного проходження навчальної дисципліни *«Публічна політика»* студент набуде такі:

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки;
- здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;
- здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмні результати навчання після вивчення навчальної дисципліни *«Публічна політика»:*

- вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні;
- застосовувати теорії соціальної стратифікації, групової взаємодії, діяльності груп інтересів та груп тиску на місцевому, регіональному та державному рівні здійснення публічної політики;
- вміти формувати стратегії проведення публічної політики, аналізувати функції та повноваження інституційних та неінституційних акторів в процесі здійснення публічної політики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Публічна сфера та публічна політика

Інтерпретація, етимологія та сутність понять «публічне» і «політика». Приватне, громадське і публічне: лінії розмежування (Дж. Дьюї, Х. Аренд). Публічна сфера як простір реалізації політики. Публічна сфера як сфера, яка охоплює інтереси суспільства в цілому. Ю Габермас про публічну сферу як сферу соціального життя, де можуть обговорюватися справи, які становлять спільний інтерес. Дж. Л. Коен та Е. Арато про розрізнення організацій на державні (перший сектор), бізнесові (другий сектор) та громадські (третій сектор) та їхня взаємодія як рівноправних суб'єктів. Сутність публічної політики як діяльності та системної взаємодії між державою, бізнесом, некомерційними і неурядовими організаціями щодо реалізації суспільних інтересів, виробництва, розподілу та використання суспільних ресурсів і благ. Складові елементи публічної політики. Багаторівневість та когерентність публічної політики. Функції публічної політики.

Основні поняття: публічна сфера, публічна політика, публічне, громадське, приватне, інтерес, багаторівневість, третій сектор.

Тема 2. Методологічні засади вивчення публічної політики

Міждисциплінарність публічної політики та плюралізм аналітичних підходів до дослідження публічної політики: менеджеріальний, нормативний, політичний тощо. Форми аналізу публічної політики: перспективний, ретроспективний, інтегративний. Теоретичні підходи до визначення та налізу публічної політики: системний, біхевіоральний, інституційний (неоінституціоналізм), корпоративістский, соціалконструктивістський, теорія політичних мереж та ін. Теорії прийняття рішень, груп інтересів, теорія еліт, теорія ігор, раціонального вибору та ін. як теорії середнього рівня аналізу публічну політику.

Основні поняття: плюралізм інтерпретацій, системний підхід, неоінституціоналізм, корпоративізм, соціальний конструктивізм, теорія раціонального вибору теорія ігор.

Тема 3. Публічна діяльність як основа публічної політики

Поняття та сутність публічної діяльності. Публічна діяльність як репрезентована у публічній сфері активність політичних та неполітичних акторів, які через взаємодію прагнуть реалізувати власний інтерес. Типологія публічної діяльності. Суспільне (публічне) благо як основа публічної діяльності. Основні характеристики суспільних благ. Роль держави та уряду в забезпеченні публічних благ. Публічна діяльність як процес колективних дій із залученням різних акторів Громадська діяльність та громадська участь як вимір публічної діяльності. Інтереси та стратегії акторів – основні детермінанти публічної діяльності..

Основні поняття: публічна діяльність, суспільне благо, громадська діяльність, громадська участь, інтереси.

Тема 4. Публічна та державна політика: проблема співвідношення

Два підходи до інтерпретації співвідношення публічної та державної політики: ототожнення і розрізнення. Їхній взаємозв'язок взаємозалежність і взаємообумовленість в площині суспільних практик. Спільне та відмінне в публічній та державній політиці. Держава як актор публічної політики, що здійснює управління в публічній сфері. Державна влада. Інституційна та нормативна системи як інструменти здійснення публічної політики, що охоплює також інститути громадянського суспільства, недержавні актори й орієнтована на забезпечення суспільних інтересів, суспільного блага, партнерські відносини з усіма зацікавленими учасниками. Державна влада в системі публічної політики, механізми її контролю громадянським суспільством. Обумовленість співвідношення державної та публічної політики типом політичного режиму. Субсидіарність як принцип розподілу повноважень між органами публічної влади різних рівних.

Основні поняття: публічна політика, державна політика, державна влада, політичний режим, розподіл повноважень, субсидіарність.

Тема 5. Управлінський аспект публічної політики

Публічне управління як інструмент, ресурс вирішення суспільних проблем, регулювання та впорядкування відносин між акторами публічної політики. Сутність та зміст публічного управління як свідомого і цілеспрямованого впливу на суспільну систему або її елементи Управління як функція складних систем. Політична система, її структура та управлінські функції. Публічне управління і публічне врядування: проблема співвідношення і розрізнення. Публічне урядування як розширення суб'єктності через залучення до управлінської діяльності більшої кількості учасників, вихід за межі уряду як основного суб'єкта прийняття управлінських рішень; поєднання та узгодження вертикальних і горизонтальних взаємодій і зв'язків у процесі прийняття рішень. Г. Б. Пітерс про публічне врядування як скеровування суспільного розвитку. Публічне управління та публічне врядування в системі публічної політики. Відповідність поняття «врядування» концепту «публічної політики». Концепції «нового публічного врядування» та «доброго (Good) врядування».

Основні поняття: публічне управління, публічне врядування; політична система, концепція «нового публічного врядування». концепція «доброго (Good) врядування».

Тема 6. Суб'єкти публічної політики і управління

Поняття суб'єкт, актор, учасник та дійова особа публічної політики. Критерії суб'єктності в публічній політиці (брати участь у політичному процесі; впливати на результат своєю участю). Дві основні групи суб'єктів (учасників) публічної політики: 1) уповноважена громадою держава та державна влада її юридичні, силові та адміністративні інститути; 2) структурні елементи громадянського суспільства – партії, профспілки, бізнесові асоціації, громадські організації, ЗМІ, «мозкові» центри, політичні консультанти, експерти. Типологія учасників публічної політики: колективні та індивідуальні; інституціоналізовані та неформальні; актори-посередники – партії, лобістські групи, експерти. Взаємодія учасників публічної політики (передовсім держави та громадянського суспільства) в конкретному суспільному просторі як чинник формування моделі відносин, орієнтованих на ієрархічні, координаційні на діалогові зв'язки. Інституційна основа взаємодії акторів публічної політики. Інститути співробітництва та партнерства; субсидіарність, доступ до інформації, соціальний діалог – принципи їхнього функціонування.

Основні поняття: суб'єкт, актор, учасник, дійова особа, держава, громадянське суспільством, агенти-посередники, лобістські групи, експерти, політичні консультанти,

інститути співробітництва та партнерства, субсидіарність, соціальний діалог, доступ до інформації.

Тема 7. Громадянське суспільство як суб'єкт публічної політики.

Генеза ідей громадянського суспільства в історичній ретроспективі та її відображення в політичній думці (Платон, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж-Ж. Руссо. Г. Гегель, А. де Токвіль). Сутність громадянського суспільства, передумови та історичні чинники його становлення. Інтерес та автономія особи як ключові характеристики громадянського суспільства. Громадянське суспільство як ідея інституційного та ідеологічного плюралізму, перешкоди встановленню монопольної влади. Відмінність громадянської та державної сфер. Держава як інструмент організаційного оформлення громадянського суспільства. Ступінь розвитку громадянського суспільства, його інститутів та правова держава як необхідні передумови становлення та функціонування публічної політики як відкритого процесу вирішення суспільних проблем, доступного для всіх його учасників і суб'єктів

Основні поняття: громадянське суспільство, інститути громадянського суспільства, правова держава, інтерес.

Тема 8. Принципи взаємодії держави та громадянського суспільства в контексті публічної політики

Інституціоналізація громадянського суспільства як передумова партнерської взаємодії з державою та її інститутами. Нормативно-правові умови взаємодії держави та громадянського суспільства. Принципи взаємодії держави та громадянського суспільства (співробітництво, солідарність, суперництво, діалог). Моделі взаємодії держави та громадянського суспільства, їхня детермінованість соціокультурними та національними особливостями, типом політичного режиму. Громадянське суспільство як незалежна від держави спільнота громадян та соціальних груп, здатних здійснювати солідарний вплив на формування та реалізацію державної політики, державно-політичних рішень щодо дотримання прав і свобод людини та гарантії її вільного розвитку. Громадянське суспільство» як третій сектор.

Основні поняття: громадянське суспільство, держава, моделі взаємодії держави та громадянського суспільства, третій сектор, співробітництво, солідарність, суперництво, діалог.

Тема 9. Групи та мережі в публічній політиці. Публічне лобіювання

Групи інтересів та лобістські групи (групи тиску) як суб'єкти публічної політики. Сутність та моделі груп інтересів/тиску Функції та роль груп інтересів/ тиску у формуванні публічної політики. Публічне лобіювання. Обмеженість теорії груп як моделі представництва інтересів громадян в публічній політиці. Політичні (політико-адміністративні мережі) як альтернатива ліберальній та корпоративістській моделі представництва інтересів. Поняття політико-адміністративних мереж, їхні типи та особливості функціонування. Мережі публічної політики як модель управління публічними справами. Роль ресурсів та капіталу у функціонуванні політичних мереж. Особливість мережевого капіталу. Держава та громадянське суспільство у публічних мережах.

Основні поняття: групи інтересів, групи тиску, публічне лобіювання, представництво інтересів; мережі публічної політики, мережевий капітал.

Тема 10. Публічна політика як процес прийняття рішень

Публічна політика як система дієвих механізмів та інститутів діалогу держави та суспільства під час ухвалення суспільно значущих рішень. Поняття та сутність управлінського рішення. Управлінське рішення як різновид політичного рішення. Основні чинники, що впливають на процес прийняття управлінського рішення. Етапи ухвалення політичного рішення. Особливості управлінських рішень як орієнтованих на узгодження інтересів різних суб'єктів політичного процесу, укладення договору та згоди між ними. Управлінські рішення у сфері державного правління. Державно-управлінське рішення. Чинники прийняття управлінського рішення: публічна проблема, цільові групи, зацікавлені у вирішенні публічної проблеми, передбачувані наміри, певна кількість рішень і дій; програма втручання; ключова роль публічних дійових осіб, формалізовані акти, спонукальна чи примусова природа рішень та дій. Чинники та критерії ефективності управлінських рішень.

Основні поняття: управлінське рішення, державно-управлінське рішення, публічна проблема, цільові групи, критерії ефективності управлінських рішень.

Тема 11. Ресурси публічної політики

Співвідношення ресурсів державної і публічної політики. Поняття ресурсів публічної політики як засобів, які суб'єкт може використовувати для впливу на процеси публічної політики і процеси прийняття рішень. Ресурси як соціальні блага. Ресурси держави та ресурси недержавних акторів. Види ресурсів: правовий, фінансовий, майновий, людський, інформаційний, організаційний, примусу, більшості, довіри й часу. Важливість когнітивних та символічних ресурсів публічної політики в інформаційну еру. Управління ресурсами.

Основні поняття: ресурси, ресурси державної політики, ресурси публічної політики, суб'єкт, види ресурсів, управління ресурсами.

Тема 12. Цикл вироблення публічної політики

Цикл політики як універсальний, незалежно від суб'єкта і об'єкта політики, процес. Цикл політики як послідовність трьох стадій – формування (вироблення), впровадження (реалізація) та оцінювання політики, які утворюють замкнене коло. Цикл публічної політики: виникнення проблеми, прийняття приватних і публічних проблем, внесення до урядового порядку денного. Створення альтернатив. Прийняття політичної програми. Впровадження плану дій. Оцінювання наслідків. Критерії оцінювання. Ефективність в результативність впровадження політики. Місце визначення порядку денного в формуванні та реалізації публічної політики: сутність та принципи формування у різних суспільних середовищах. Теорії порядку денного. Чинники та етапи формування порядку денного. Актори формування порядку денного. Роль мас-медіа та соціальних мереж.

Основні поняття: цикл політики, формування політики, впровадження політики, оцінювання політики, прийняття приватних і публічних проблем, внесення до урядового порядку денного, створення альтернатив.

Тема 13. Публічна політика як комунікативний процес

Публічні комунікації в публічній політиці: сутність та функції. Ю. Габермас про порозуміння як мету комунікації в публічній сфері. Передумова функціонування публічної політики як інформаційно-комунікаційного процесу: цілеспрямоване формування її організаційних та технологічних основ. Особливості та механізми публічної комунікації. Умови ефективності комунікаційного впливу: здатність та спроможність

упорядковувати інформацію, переробляти інформацію; встановлювати та підтримувати осмислені контакти. Основні форми публічної комунікації. Публічні консультації та слухання як механізми залучення громадян до вироблення публічної політики. Місце і роль засобів масової комунікації в публічній політиці. Соціальні мережі в публічній комунікації. Маніпуляції в публічному комунікаційному процесі та способи їх нівелювання.

Основні поняття: публічні комунікації, публічні консультації, ЗМІ, соціальні мережі, маніпуляції.

Тема 14. Публічна політика і демократія

Співвідношення принципів публічної політики та демократичного управління. Взаємозв'язок демократії і державного управління. Публічність політики як умова існування демократії. Вплив практик публічної політики на розвиток деліберативної та партиципаторної моделей демократії. Демократизація апарату державного управління. Демократичний та авторитарний стиль публічного управління. Бюрократія в системі публічної політики. Бюрократія та демократія. Взаємодія органів державної влади та громадянського суспільства: демократичні та авторитарні принципи. Загрози дисбалансу у відносинах між державним управлінням і громадянським активізмом. Популізм, зростання впливу антисистемних партій як загроза ліберальній демократії і ефективності публічної політики і управління. Становлення публічної політики у перехідних суспільствах. Публічна політика і демократизація суспільства в Україні.

Основні поняття: публічна політика, демократія, демократичне урядування, деліберативна модель демократії, партиципаторна модель демократії, бюрократія, громадянський активізм, популізм.

Тема 15. Форми участі громадян у публічній політиці

Публічна політика як перехід від політики відповідальності лідерів до особистої участі самих громадян і структур громадянського суспільства. Публічна політика – основа деліберативної демократії, демократії обговорень. Політична відповідальність і громадянська компетентність мас – умова ефективної публічної політики в умовах деліберативної демократії. Інституційні механізми реалізації участі громадян в публічній політиці. Форми участі громадян у публічній політиці: проведення громадської експертизи проектів законів та інших нормативно-правових актів; здійснення громадського контролю за діяльністю уряду, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування; вироблення рекомендацій органам виконавчої влади та місцевого самоврядування під час визначення пріоритетів у сфері державної підтримки суспільних об’єднань − надання інформаційної, методичної та іншої підтримки.

Основні поняття: громадянська участь, громадянське суспільство, громадянська компетентність, деліберативна демократія.

Тема 16. Аналіз публічної політики

Форми аналізу публічної політики: перспективний, ретроспективний, інтегративний. Аналіз публічної політики, який базується на теорії держави. Аналіз публічної політики як пояснення функціонування публічної діяльності. Аналіз публічної політики як оцінка наслідків публічної діяльності. Аналіз процесу публічної політики: конфлікти, реформи, демократизація, децентралізація. Принципи аналізу публічної політики. Політичний та економічний аналіз публічної політики. Кількісні та якісні методи дослідження публічної політики. Стратегічний та робочі плани дослідження. Етапи підготовки дослідження. Узгодження організаційних питань. Підготовка первинної

інформації. Аналіз результатів дослідження. Формулювання висновків і рекомендацій. Вироблення рекомендацій замовникам аналізу публічної політики. Вибір найоптимальніших альтернатив. Визначення індикаторів ефективності публічної політики: інституційний аспект, рівень суспільної підтримки. Якість реалізації державними інститутами прийнятих політико-управлінських рішень та рівень залученості до цього процесу громадян, роль політичних інститутів. Здатність управлінської системи відповідати на запити і вимоги суспільного середовища і здійснювати зворотній зв'язок.

Основні поняття: аналіз публічної політики, принципи аналізу публічної політики, методи дослідження публічної політики, висновки, рекомендації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	п./с.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
Тема 1. *Публічна сфера та публічна політика.*	7	2	-	-	-	5
Тема 2. *Методологічні засади вивчення публічної політики.*	10	2	2	-	-	6
Тема 3. *Публічна діяльність як основа публічної політики.*	7	2	-	-	-	5
Тема 4. *Публічна та державна політика: проблема співвідношення.*	10	2	2	-	-	6
Тема 5. *Управлінський аспект публічної політики.*	7	2	-	-	-	5
Тема 6. *Суб'єкти публічної політики і управління.*	10	2	2	-	-	6
Тема 7. *Громадянське суспільство як суб'єкт публічної політики.*	7	2	-	-	-	5
Тема 8. *Принципи взаємодії держави та громадянського суспільства в контексті публічної політики.*	10	2	2	-	-	6
Змістовий модуль 2						
Тема 9. *Групи та мережі в публічній політиці. Публічне лобіювання.*	7	2	-	-	-	5
Тема 10. *Публічна політика як процес прийняття рішень.*	10	2	2			6
Тема 11. *Ресурси публічної політики.*	7	2	-	-	-	5
Тема 12. *Цикл вироблення публічної політики*	10	2	2	-	-	6
Тема 13. *Публічна політика як комунікативний процес.*	7	2	-	-	-	5
Тема 14. *Публічна політика і демократія.*	10	2	2	-	-	6
Тема 15. *Форми участі громадян у публічній політиці.*	7	2	-	-	-	5
Тема 16. *Аналіз публічної політики.*	10	2	2	-	-	6
Разом – Змістових модулів 2	135	32	16	-	-	87

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль 1

Тема 1. Сутність публічної політики
(2 год)

1. Інтерпретація, етимологія та сутність понять «публічне» і «політика».
2. Приватне, громадське і публічне: лінії розмежування (Дж. Дьюї, Х. Аренд).
3. Особливості публічної сфери.
4. Сутність публічної політики, її ознаки та функції.
5. Формування теоретико-методологічних засад аналізу публічної політики.

Основні поняття: приватне, громадське, публічне, публічна політика, публічна сфера, неоінституціоналізм, соціальний конструктивізм, теорія раціонального вибору, теорія ігор.

Тема 2. Діяльнісний аспект публічної політики
(2 год.)

1. Публічна діяльність як основа публічної політики.
2. Типологія публічної діяльності.
3. Спрямування публічної діяльності на реалізацію суспільного блага.
4. Роль держави та уряду в забезпеченні публічних благ та реалізації публічної політики.
5. Взаємозв'язок і взаємозалежність державної і публічної політики. Принципи взаємодії.
6. Громадська діяльність та громадська участь як невід'ємний вимір публічної діяльності.

Основні поняття: публічна діяльність, суспільне благо, громадська діяльність, громадська участь, інтереси.

Тема 3. Суб'єкти та учасники публічної політики та управління
(2 год.)

.

1. Поняття та ознаки суб'єктності в публічній політиці та публічному управлінні.
2. Поняття публічного управління та суб'єкти публічного управління.
3. Публічне урядування як багатосуб'єктна модель управління.
4. Типологія суб'єктів публічної політики.
5. Держава та громадянське суспільство – головні суб'єкти публічної політики.
6. Принципи та моделі взаємодії учасників публічної політики.

Основні поняття: суб'єкт, актор, учасник, дійова особа, держава, громадянське суспільством, публічне управління, публічне врядування, агенти-посередники, інститути співробітництва та партнерства, субсидіарність.

Тема 4. Держава і громадянське суспільство в публічній політиці
(2 год.)

1. Сутність громадянського суспільства, передумови та чинники його становлення.
2. Генеза ідей громадянського суспільства та її відображення в політичній думці.

3. Відмінність та взаємодія громадянської та державної сфер.
4. Принципи та моделі взаємодії держави та громадянського суспільства.
5. Громадянське суспільство в Україні.

Основні поняття: держава, правова держава, громадянське суспільство, моделі взаємодії держави та громадянського суспільства, третій сектор, співробітництво, солідарність, суперництво, діалог.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Неурядові актори публічної політики

(2 год.)

1. Інститути громадянського суспільства у публічній політиці.
2. Вплив громадських організацій, рухів експертів, незалежних дослідників, мозкових центрів на процеси прийняття рішень.
3. Посередницька роль зацікавлених груп та груп тиску. Особливості публічного лобіювання.
4. Мережі в публічній політиці.

Основні поняття: інститути громадянського суспільства, представництво інтересів, громадські актори-посередники. організації, експерти, політичні консультанти, мережі публічної політики, мережевий капітал.

Тема 6. Ресурси і цикли вироблення публічної політики
(2 год.)

1. Державні та публічні ресурси як невід'ємна основа формування та впровадження публічних програм.
2. Співвідношення ресурсів державної і публічної політики. Ресурси як соціальні блага.
3. Ресурси держави та ресурси недержавних акторів. Види ресурсів.
4. Поняття циклу політики.
5. Стадії циклу політики. Цикл політики як замкнене коло.
6. Формування порядку денного.

Основні поняття: ресурси, ресурси державної політики, ресурси публічної політики, суб'єкт, управління ресурсами, цикл політики, формування політики, впровадження політики, оцінювання політики, прийняття приватних і публічних проблем, внесення до урядового порядку денного, створення альтернатив.

Тема 7. Публічна політика як чинник демократизації суспільства
(2 год.)

1. Реалізація принципів публічної політики як чинник демократизації суспільних відносин.
2. Оссбливості становлення і формування моделі публічної політики в транзитивних суспільствах.
3. Специфіка та перспективи розвитку української моделі публічної політики.

Основні поняття: публічна політика, демократія, демократичне урядування, деліберативна модель демократії, партиціпаторна модель демократії, бюрократія, громадянський активізм, популізм.

Тема 8. Аналіз публічної політики
(2 год.)

1. Форми аналізу публічної політики.
2. Аналіз процесу публічної політики.
3. Принципи аналізу публічної політики.
4. Аналіз результатів дослідження.

Основні поняття: аналіз публічної політики, принципи аналізу публічної політики, методи дослідження публічної політики, висновки, рекомендації.

6. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

7.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. *Публічна сфера та публічна політика.* 1.1. Особливості перекладу й інтерпретації поняття «публічна політика» в українському політологічному дискурсі	5
2	Тема 2. *Методологічні засади вивчення публічної політики.* 1.1. (Вплив неоінституціоналізму на формування методології публічної політики). 1.2. Аналіз конкретних явищ публічної політики на основі обраної студентом теорії.	6
3	Тема 3. *Публічна діяльність як основа публічної політики.* 1.1. Аналіз механізму реалізації суспільних благ в Україні	5
4	Тема 4. *Публічна та державна політика: проблема співвідношення.*. 1.1. Визначіть чинники та принципи взаємозалежності публічної та державної політики. 1.2. Визначіть основні форми та канали громадської участі в Україні.	6
5	Тема 5. *Управлінський аспект публічної політики.* 1.1. Трансформація функцій держави в системі публічного врядування.	5
6	Тема 6. *Суб'єкти публічної політики і управління.* 1.1. Особливості діяльності групових суб'єктів у публічній політиці. 1.2. Роль та функції експертного середовища, політтехнологів як акторів публічної політики.	6
7	Тема 7. *Громадянське суспільство як суб'єкт публічної політики.* 1.1 Аналіз стану і перспектив розвитку громадянського суспільства в Україні	5
8	Тема 8. *Принципи взаємодії держави та громадянського суспільства в контексті публічної політики.* 1.1. Характеристика основних інститутів громадянського суспільства. 1.2. Модель взаємовідносин держави та громадянського суспільства в Україні.	6
9	Тема 9. *Групи та мережі в публічній політиці. Публічне лобіювання.*. 1.1. Нормативні засади публічного лобіювання.	5
10	Тема 10. *Публічна політика як процес прийняття рішень.* 1.1. Який вплив мають на процес прийняття політичних та управлінських рішень суб'єктивні чинники. Визначте їх. 1.2. Роль мозкових центрів у публічній політиці.	6
11	Тема 11. *Ресурси публічної політики.* 1.1. Визначте стратегічні ресурси публічної політики.	5
12	Тема 12. *Цикл вироблення публічної політики.* 1.1. Чому цикл публічної політики називають зманеним колом? 1.2. Визначте ресурси, які формують легітимаційний потенціал публічної політики уряду.	6

13	Тема 13. *Публічна політика як комунікативний процес.* 1.1. Проаналізуйте принципи публічної комунікації в різних суспільно-політичних середовищах.	5
14	Тема 14 Публічна політика і демократія. 1.1. Чи можливе і в яких умовах порушення дисбалансу між державою і громадянським суспільством. 1.2. Яке значення має громадянська компетентність для забезпечення ефективності публічної політики і які загрози форсують її низький рівень?	6
15	Тема 15 *Форми участі громадян у публічній політиці.* 1.1. Проаналізуйте конкретні форми та прояви участі громадян в публічній політиці.	5
16	Тема 16. *Аналіз публічної політики.* 1.1. Які кількісні методи дослідження можна використати для аналізу публічної політики.	6
	Разом	87

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальною програмою.

9. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено колаборативне навчання (форми – групова робота і проекти, спільні розробки, створення навчальних спільнот), інтерактивність та дискусії на лекціях.

На лекційних заняттях використовуються головно: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні і практичні методи (ілюстрація, демонстрація, а також презентація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються емпірично-дослідницькі методи.

10. Методи контролю

Оцінка знань, умінь і практичних навиків студента з курсу «*Основи публічної політики*» здійснюється за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- поточний контроль: практичні/самостійні завдання, есе, контрольний замір знань: максимальна кількість балів – 50;
- залік: максимальна кількість балів – 50.

Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Поточний контроль знань студентів проводять за трьома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента впродовж семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань/контрольних замірів;
- контроль за виконанням завдань самостійної роботи.

При контролі систематичності й активності роботи студентів оцінці підлягають:

- самостійна робота студентів;
- відвідування й активність на семінарських занять;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Поточний контроль успішності здійснюється за п’ятибальною шкалою: "5" – відмінно", "4" – добре, "3" – задовільно, "2" – доповнення, "1" – коментарі (участь у дискусії). Реферат, доповідь – 5 балів; есе – 3 бали. Контроль знань за результатами вивчення змістовного модуля оцінюється в 10 балів.

Форма підсумкового контролю – залік у комбінованій (усній і тестовій) формі в кінці семестру. Залік може бути виставлений також за результатами поточного контролю або співбесіди.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів. На заліку студент теж може отримати 50 балів.

Поточний контроль та самостійна робота																Сума	Залік
Змістовий модуль 1																50	50
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		

1, 2 ... 16 – теми семінарських занять у рамках змістовного модуля.

При оформленні документів за залікову сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Національна шкала	**Рейтингова шкала**	**Шкала ECTS**	**Пояснення**
5 (відмінно)	90-100	A	Відмінно
4 (добре)	81-89	B	Дуже добре
	71-80	C	Добре
3 (задовільно)	61-70	D	Задовільно
	51-60	E	Достатньо
2 (незадовільно)	25-50	FX	Незадовільно
	0-24	F	Незадовільно без права перездачі

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни *«Основи публічної політики».*
2. Силабус і схема курсу «*Основи публічної політики*».
3. Методичні рекомендації для студентів з курсу «*Основи публічної політики*» з планом проведення лекційних і семінарських занять та самостійної роботи з курсу, з методами контролю та правилами розподілу балів студентам, а також з питаннями до заліку.

13. Основна та додаткова література

Основна література:

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення: Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко. К. : ВПЦ АМУ, 2012.
2. Вступ до публічної політики : навч. посіб. / П. Г. Радько, С. М. Приходько, Т. А. Непокупна та ін. ; 3-тє вид., перероб. і доп. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 188 с.
3. Неділько А., Задорожний В., Бойко В. Публічна політика: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018.
4. Новакова О.В., Пашина Н.П. Аналіз державної політики: навчальний посібник. Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013.
5. Публічна політика: навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін.; за заг. ред. С.О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.
6. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал. К.: НАДУ, 2016. 192 с.
7. Розроблення публічної політики. Практичний посібник/Уклад. А.О. Чемерис. К.: ТОВ «Софія». 2011. 128 с.
8. Система розробки і здійснення публічних політик в Україні / Під загальною редакцією О. П. Демянчука. К.: Факт, 2004. 224 с.
9. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: монографія. Вінниця : ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с

Додаткова література:

1. Андрійчук Т. Комунікативний супровід публічної політики як складник стратегічних урядових комунікацій у демократичному суспільстві. Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. 2019. Вип. 27. С. 55-62. Режим доступу: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/27_2019/9.pdf
2. Арендт Ганна. Становище людини; пер. з англ. Марія Зубрицька. Львів: Літопис, 1999. 256 с.
3. Бойчук М. А. Влада і громадянське суспільство: механізми взаємодії: Монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007.
4. Вайнінг Е., Веймер Д. Аналіз політики: Концепції і практика / Пер. з англ. Іван Дзюба, Анатолій Олійник; наук. ред. О. Кілієвич. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2000. 654 с.
5. Вайс К. Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Керол Г. Вайс; пер. з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. Київ: Основи, 2000. 671 с.
6. Взаємодія держави і суспільства в процесах публічної політики: наук. розробка; авт. кол.: С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник та ін. К.: НАДУ, 2013. 44 с.
7. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії «громадянське суспільство» / пер. з нім. А. Онишко; під ред. М. Прихода. Львів: Літопис, 2000.
8. Гегель, Ґеорґ Вільгельм Фрідріх. Основи філософії права, або Природне право і державознавство; пер. з нім. Р. Осадчука та М. Кушніра. К.: Юніверс, 2000.
9. Гоббс Т. Левіафан; пер. з англ. К.: Дух і Літера, 2000.

10. Гомоляко О. В. Концептуальне розуміння взаємодії громадянського суспільства і влади при формуванні публічної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 1. С. 149–154. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.1.149
11. Гьофе О. Субсидіарність як принцип філософії урядування. Справедливість та субсидіарність. Виступи в Україні; пер. з нім. та упорядкування Л.А. Ситніченко. К.: Альтерпрес, 2004. С. 92-121.
12. Іванченко К.О. Політична мережа як організаційний інструмент публічної політики. Регіональні студії. 2019. № 17. Режим доступу: http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/17/6.pdf
13. Єршова Н. Г. Публічні комунікації у публічній політиці: визначення основних понять. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 4. 2019.
14. Киянка І. Публічна політика і популізм у XXI столітті: приклад США та Франції. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 2017. № 35(1). С. 63-72. Режим доступу: https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/866
15. Леслі Пал А. Аналіз державної політики // пер. з англ. К.: Основи, 1999. 422 с
16. Панченко Т. В. Принцип субсидіарності у сучасному демократичному розвитку: монографія. Харків: Майдан, 2011. 368 с.
17. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики; пер. з англ. К.: Вид. Дім Києво-Могилянської академії, 2006.
18. Пірен М. І. Публічна політична діяльність : навч. посіб.; М. І. Пірен. К.: НАДУ, 2009. 288 с.
19. Публічне лобіювання: Навч. посіб. / Під заг. ред. канд. філос. наук Р. Кобця, канд. істор. наук С. Панциря. Київ, Фонд "Європа XXI", 2008. Режим доступу: https://platforma-msb.org/wp-conten t/uploads/2015/08/Publichne-lobiyuvannya1.pdf
20. Пухкал О. Г., Гомілко О.В. Публічна та державна політика: єдність та відмінності. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 24. С. 106-112. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2017_24_20
21. Рудакевич О. М. Публічна політика в контексті українських реалій. Наукові записки Ін-ту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2016. Вип. 3–4. С. 255-266.
22. Телешун С., Ситник С., Рейтерович І. Публічна чи державна політика – вітчизняна дилема вибору. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2012. Вип. 4. С. 185–196.
23. Третяк О. А Публічна сфера політики та громадянське суспільство: особливості взаємної інтерналізації. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. 2015. № 5. С. 4-9.
24. Угрин Леся. Еволюція дискурсу державного управління. VIII Методологічні читання – Розвиток політичної науки в Україні: сучасні методологічні тренди та практичні виміри (пам'яті професора Валерія Миколайовича Денисенка): Матеріали восьмої Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 10 грудня 2021 р.) / За наук. ред. д. політ. н. Г.В. Шипунова; відп. за вип. А.М. Сабара, Г.В. Іленьків. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. С. 146–150.
25. Чальцева, О. Інституціоналізація каналів і форм взаємодії публічних акторів у сучасних умовах. Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. 2018. Вип. 20. С. 207-213. Режим доступу: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/20_2018/32.pdf
26. Чальцева О. Публічні актори: У пошуках суб'єктності. EVROPSKÝ POLITICKÝ A PRÁVNÍ DISKURZ. 2017. Vol. 4. Issue 2. 2017. Режим доступу: https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2017/2017-4-2/04.pdf

27. Чувардинський О. Групи інтересів у громадянському суспільстві. Політичний менеджмент. 2007. № 3. С. 78-87. Режим доступу: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/8855
28. Шайгородський Держава і громадянське суспільство: мотиви, практики й суперечності взаємодії. Політологічний вісник. 2021. № 87. С. 149–161. DOI: 10.17721/2415–881X.2021.87.149-161
29. Koca Gokhan. AGENDA SETTINGS IN PUBLIC POLICY. International Journal of Management, IT and Engineering. 2013. Vol. 3. Issue 6. Режим доступу: https://www.academia.edu/43203850/AGENDA_SETTGS_IN_PUBLIC_POLICY
30. Habermas and the Public Sphere, edited by Craig Calhoun. Cambridge, MA: MIT Press, 1992,
31. Kraft M. E., Furlong S. R.Public policy : politics, analysis, and alternatives; ed. sixth. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, 2018. 824 p. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_5_3.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____

«29» 08 2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи публічної політики»

Форма навчання	Курс	Семестр	Заг. обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	У тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні/ семінарські						
Денна	3	5	135	48	32	0	16	87	1	0	0	5	

Робоча програма складена на основі ОПП «ПОЛІТОЛОГІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Робоча програма складена Угрин Лесею Ярославівною, кандидатом політичних наук, доцентом, доцентом кафедри теорії та історії політичної науки
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки філософського факультету (Протокол №12 від 28. 06. 2022 року)

Завідувач кафедри теорії та історії політичної науки
_____ (доц. Шипунов Г.В.)

«28» червня 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету.
Протокол №271/7 від 26. 08. 2022 року

Голова Вченої ради _____ (доц. Рижак Л. В.)

«26» серпня 2022 року